

Το κόστος του εκσυγχρονισμού στην Ανώτατη Εκπαίδευση

*Οι πλημμύρες, οι ξηρασίες, οι σεισμοί, ο πόνος, τα γηρατειά,
είναι πράγματα αναπόφευκτα, έρχονται από τη Φύση.
Η Ιστορία και η Οικονομία γίνονται από τα χέρια των ανθρώπων
και από τα χέρια τους ζεγίνονται και ζαναγίνονται.*

Γκάντι

Όταν το 1974 η χώρα έβγαине από τη σκληρή δοκιμασία της στρατιωτικής δικτατορίας το αίτημα του εκδημοκρατισμού προβλήθηκε πάνδημα. Ταυτόχρονα ένα ρεύμα σκέψης, πέρα από πολιτικές ιδεολογίες ταυτόχρονα όμως συνυφασμένο με αυτές, πρόβαλε το αίτημα του εκσυγχρονισμού της ελληνικής κοινωνίας. Υποθήκες είχαν εγγράψει από τότε οι κκ. Σημίτης, Χριστοδουλάκης και Ευθυμίου, με διαφορετικές πολιτικές καταβολές ο καθένας. Αναφέρομαι σε αυτούς και γιατί από τότε είχαν στενούς δεσμούς με το ελληνικό Πανεπιστήμιο και γιατί πρωταγωνιστούν στη σημερινή κρίση που δοκιμάζει την Ανώτατη Εκπαίδευση στη χώρα μας.

Οι στόχοι εκδημοκρατισμού και εκσυγχρονισμού της Ανώτατης Εκπαίδευσης μέσα στην τριακονταετία που σε λίγους μήνες κλείνει πέρασαν από επιτυχίες, κινητοποιήσεις, υπερβολές και ανεπάρκειες μέχρις ότου φθάσουμε στη σημερινή κρίση. Πριν αναφερθούμε στη σημερινή πραγματικότητα, ας δούμε επιγραμματικά κάποια ορόσημα όλης αυτής της περιόδου ανάπτυξης, βιωμένης δημοκρατίας και δύσκολης εκσυγχρονιστικής πορείας.

Το πρώτο βήμα ήταν η απομάκρυνση των στηριγμάτων της δικτατορίας μέσα στα Πανεπιστήμια, όρος απαραίτητος για να ανασάνει δημοκρατικά το ελληνικό Πανεπιστήμιο. Ακολούθως έγιναν δειλά βήματα ανανέωσης του διδακτικού προσωπικού, ενώ προχώρησε με γοργό ρυθμό η ίδρυση νέων Πανεπιστημίων στην Περιφέρεια. Για πολλούς ήταν ο μόνος τρόπος για να αντιμετωπισθεί η συντήρηση και η αποστέωση των παραδοσιακών κεντρικών Πανεπιστημίων. Τα νέα Πανεπιστήμια στελεχώθηκαν με αξιοκρατικά κριτήρια και υπήρξε μεγάλος ενθουσιασμός, και μεταξύ των πανεπιστημιακών και στις τοπικές κοινωνίες. Το Πανεπιστήμιο Κρήτης ξεκίνησε τη λειτουργία του σε αυτή την περίοδο δημοκρατικής ανάτασης και εκσυγχρονισμού. «Οι πρώτοι φοιτητές εισήχθησαν το 1977-78. Τη χρονιά εκείνη λειτούργησε το Τμήμα Μαθηματικών στο Ηράκλειο, με ογδόντα πρωτοετείς φοιτητές και η, ενιαία ακόμη τότε, Φιλοσοφική Σχολή στο Ρέθυμνο με διακόσιους περίπου φοιτητές, και οι δύο σε προσωρινές και άβολες εγκαταστάσεις, στα Περιβόλια στο Ρέθυμνο και στη Νέα Αλικαρνασσό στο Ηράκλειο.» (από το *Λεύκωμα των 25 χρόνων*, σε επιμέλεια Αλέξη Πολίτη).

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης υπήρξε πρότυπο και κινητήρας τόσο στα θέματα της δημοκρατικής οργάνωσης, όσο και σε θέματα αξιοκρατίας και σύγχρονων αντιλήψεων για τη σχέση διδασκαλίας, έρευνας και οικονομικής ανάπτυξης. Δομές που δοκιμάστηκαν στο Πανεπιστήμιο Κρήτης ήταν πρόπλασμα για θεσμοθέτηση στο Νόμο Πλαίσιο του 1982 που αποτέλεσε, παρά κάποιες αδυναμίες, μία νέα αφετηρία. Αν εξαιρέσει κανείς τα περιθώρια κομματικοποίησης που επέτρεπε, δημιουργούσε ένα δημοκρατικό θεσμικό πλαίσιο. Παράλληλα συνεχίσθηκε η ίδρυση νέων Πανεπιστημίων, ενώ παλιές Σχολές μετεξελίχθηκαν σε θεματικά Πανεπιστήμια. Συνακόλουθα δίδονταν η ευκαιρία σε όλο και περισσότερους νέους να εισέλθουν στο Πανεπιστήμιο. Πρόκειται για μια σημαντική δημοκρατική κατάκτηση που δείχνει ότι η ελληνική κοινωνία επιλέγει να στηρίξει την πρόοδό της στη επιστημονική γνώση και στη χρήση της τεχνολογίας στην παραγωγή, μη αγνοώντας τα ανθρωπιστικά θεμέλια της Παιδείας.

Η σημερινή ωστόσο κρίση είναι αποτέλεσμα αυτής της ανάπτυξης, της αύξησης των πανεπιστημιακών Τμημάτων και της μαζικής πρόσβασης στο Πανεπιστήμιο. Το δημοκρατικό πανεπιστήμιο μας χαροποιεί, αλλά ο εκσυγχρονισμός έχει κόστος. Η ελληνική Πολιτεία

προχώρησε με ραγδαίους ρυθμούς στην ανάπτυξη, χωρίς να εξασφαλίζει πόρους και υποδομές. Για να υπάρξει ένα μέτρο της αύξησης ας αναφερθεί εδώ ότι το 1974 το πλήθος των φοιτητών ήταν περί τους 110 χιλιάδες, ενώ φέτος πλησιάζει τις 400 χιλιάδες. Πρόκειται για ένα μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης της τάξης του 5%. Είναι εξαιρετικά υψηλός.

Από την άλλη πλευρά ας δούμε τι γίνεται με τις υποδομές. Αντιγράφω για δεύτερη φορά από το *Λεύκωμα των 25 χρόνων του Πανεπιστημίου Κρήτης* «Το 1977-78 ... το Τμήμα Μαθηματικών (λειτούργησε) σε προσωρινές και άβολες εγκαταστάσεις ... στη Νέα Αλικαρνασσό». Η ανάπτυξη έκτοτε συνίσταται στη μετακόμιση του Τμήματος Μαθηματικών σε εξίσου προσωρινές, και ελαφρά λιγότερο άβολες, εγκαταστάσεις στη Λεωφόρο Κνωσού στο Ηράκλειο. Στη συνέχεια ιδρύθηκαν και άλλα Τμήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης στο Ηράκλειο. Το Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών λειτούργησε για πρώτη φορά την ακαδημαϊκή χρονιά 1984-85 στα ίδια Προκατασκευασμένα Κτίρια της Λεωφόρου Κνωσού. Το Τμήμα θα δεχθεί φέτος 130 φοιτητές με βάση τον προκαθορισμένο από το Υπουργείο αριθμό εισακτέων. Στον αριθμό αυτό θα πρέπει να προσθέσουμε ένα επιπλέον 15% που μεταγράφονται από άλλα Τμήματα για κοινωνικούς, οικονομικούς ή άλλους λόγους. Θα έχουμε επομένως περί τους 150 νέους φοιτητές. Στα προκατασκευασμένα κτίρια της Λεωφόρου Κνωσού το μεγαλύτερο αμφιθέατρο χωρά περί τα 120 άτομα. Επιβεβαιώνεται και στο Πανεπιστήμιο Κρήτης ο ελληνικός κανόνας σύμφωνα με τον οποίο στη χώρα μας όταν ιδρύεται ένα νέο Πανεπιστήμιο, πρώτα πηγαίνουν οι φοιτητές, ακολουθούν οι καθηγητές και τελευταία κτίζονται τα κτίρια. Μάλιστα η επιβεβαίωση του κανόνα έχει ισχύ και διάρκεια ενός τέταρτου του αιώνα. Οι κκ. Σημίτης, Χριστοδουλάκης και Ευθυμίου ως συνεπείς εκφραστές του εκσυγχρονιστικού ρεύματος οφείλουν να διαπιστώσουν ότι ο εκσυγχρονισμός έχει κόστος. Πολύ περισσότερο που, αν αναφερόμαστε στο Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών, η Πληροφορική αποτελεί προτεραιότητα για τη χώρα και η ποιότητα των σπουδών που παρέχει το Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών τυγχάνει ευρείας και πραγματικής αναγνώρισης.

Οξύτατο πρόβλημα για το Πανεπιστήμιο Κρήτης συνολικά αποτελεί το ζήτημα της φοιτητικής στέγης. Ενώ το Πανεπιστήμιο Κρήτης ξεκίνησε με τους καλύτερους οιωνούς από άποψη στελέχωσης και αντίληψης για την ανάπτυξή του, ενώ για την ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας θα έπρεπε να αποσυμφορηθεί η Πρωτεύουσα, ωστόσο αντιμετωπίζουμε αδυναμίες στην προσέλκυση φοιτητών, γιατί όχι μόνο δεν παρέχονται κίνητρα, αλλά υπάρχουν τεράστιες δυσκολίες.

Επιπλέον τα πανεπιστημιακά Τμήματα, σχεδόν στο σύνολό τους, έχουν σημαντικές υστερήσεις σε θέματα εξοπλισμού, ιδιαίτερα εργαστηριακού για τα Τμήματα των Θετικών και Τεχνολογικών Επιστημών. Οι Δημόσιες Επενδύσεις ευρίσκονται καθηλωμένες τα τελευταία χρόνια λόγω των αναγκών συγχρηματοδότησης των Προγραμμάτων του Κοινοτικού Πλαίσιου Στήριξης. Ωστόσο τα Επιχειρησιακά Προγράμματα από τη φύση τους εισάγουν καινοτόμες δράσεις, αγνοώντας πάγιες και ανελαστικές ανάγκες. Οι καθυστερήσεις στην ανάπτυξη των υποδομών και των εξοπλισμών οφείλονται σε σημαντικό βαθμό στις απαιτήσεις μεγιστοποίησης της απορρόφησης των πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συμπληρωματικά οφείλονται στη ματαιοδοξία των Ολυμπιακών Αγώνων που απομυζούν τεράστια ποσά τα οποία επενδύονται κατά κύριο λόγο στην Πρωτεύουσα για υπερκοστολογημένα και αμφίβολης αναπτυξιακής αξίας έργα. Ας αναρωτηθούμε ποιά θα ήταν η πορεία της χώρας μας στην κατεύθυνση της ευρωπαϊκής σύγκλισης, αν ως εθνικό στόχο θέταμε μια Παιδεία πολύπλευρη και ολοκληρωμένη, και αν επενδύαμε στην επιστημονική έρευνα για να οδεύσουμε σε μια κοινωνία της γνώσης και του ανθρωπισμού.

Παρά το σύνολο των δυσμενών συνθηκών λειτουργίας, εγγενών και δομικών, το Πανεπιστήμιο Κρήτης υποστηρίζει την ανάγκη αξιολόγησης της απόδοσης του έργου του. Θεωρεί αυτόνοτο ότι, εφόσον η Πολιτεία διαθέτει πόρους για τη λειτουργία του, οι έλληνες πολίτες δικαιούνται να γνωρίζουν ποιά είναι η χρήση και ποιό είναι το αποτέλεσμα. Βέβαια η αξιολόγηση θα πρέπει ταυτόχρονα να αποκαλύπτει τις υστερήσεις σε υποδομές και τις ανάγκες σε εξοπλισμό. Θα πρέπει επίσης να αξιολογείται ο βαθμός απόδοσης των κεντρικών

υπηρεσιών των αρμόδιων Υπουργείων και με κάποια έννοια και τρόπο να κρίνονται και οι πολιτικές αποφάσεις της κεντρικής εξουσίας στο βαθμό που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Πανεπιστημίου.

Βέβαια στην πρώτη σελίδα της επικαιρότητας ευρίσκονται ζητήματα σχετικά με το μισθολόγιο των καθηγητών. Ο Νόμος 2530/1997 αναμόρφωσε το μισθολόγιο του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) θεωρώντας ουσιαστικά την αμοιβή κατά το ήμισυ ως μισθό και κατά το λοιπό ήμισυ ως επιδόματα. Τότε δεν υπήρξαν αντιδράσεις, γιατί μετά πό μια μακρά περίοδο καθηλωμένων αμοιβών δόθηκε μία γενναία αύξηση μέσω επιδομάτων. Όπως όμως τα επιδόματα δεν αναπροσαρμόζονται τιμαριθμικά, στα έξι χρόνια που παρήλθαν υπήρξε απώλεια εισοδήματος της τάξης του 10% τουλάχιστον. Επιπλέον φάνηκε η καταστροφική συνέπεια της σύνθεσης των αμοιβών στις συντάξεις. Αξίζει τον κόπο να αναφερθούν και να σχολιασθούν τα επιδόματα προσόντων:

- Επίδομα μεταπτυχιακών σπουδών: αποτελεί τυπικό προσόν όλων των μελών του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού.
- Επίδομα διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής πανεπιστημιακής απασχόλησης εντός των Πανεπιστημίων: αποτελεί στοιχειώδη υποχρέωση κάθε διδάσκοντα να προετοιμάζει τη διδασκαλία.
- Αποζημίωση για δημιουργία βιβλιοθήκης και για συμμετοχή σε συνέδρια: εδώ υπάρχουν στοιχεία παραλογισμού και λογικής αντίφασης αφού η αποζημίωση ορίζεται ως πάγια και ανεξάρτητη από το αντίκρυσμα. Γεγονός είναι πάντως ότι τα μέλη ΔΕΠ ενημερώνονται και βιβλιογραφικά και μετέχοντας σε συνέδρια.
- Ειδικό ερευνητικό επίδομα για την εκτέλεση μεταδιδακτορικής έρευνας και την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη προώθηση των ερευνητικών προγραμμάτων: εξ ορισμού τα μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού εκτελούν έρευνα και προωθούν ερευνητικά προγράμματα.

Ουσιαστικά λοιπόν όλα τα επιδόματα είναι μόνο κατ' όνομα επιδόματα. Στην πραγματικότητα αναφέρονται σε αυτονόητες υποχρεώσεις των μελών του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού, κι επομένως αρμόζει να ενσωματωθούν στο βασικό μισθό.

Θα αναρωτιέται ο αναγνώστης, αφού τα αιτήματα είναι οφθαλμοφανώς δίκαια, πώς διανοείται η κυβέρνηση να κωφεύει και να τηρεί σκληρή στάση αθετώντας συμφωνίες. Εξάλλου για ένα πλήθος καθηγητών κάτω των 10000 η επιπλέον αύξηση είναι αμελητέο ποσό σε σχέση με τον προϋπολογισμό των Πανεπιστημίων. Κατά τη γνώμη μου δύο λόγοι εξηγούν τη στάση της κυβέρνησης και θα προσπαθήσω να τους αναλύσω στη συνέχεια.

Ο πρώτος αφορά στο λεγόμενο «κοινωνικό πρόσωπο» και στην προσπάθεια προσεταιρισμού της κοινής γνώμης. Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας γνωρίζει καλύτερα από κάθε άλλο ότι η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, στο πλαίσιο ανακατανομής εισοδημάτων μέσω του Κράτους, λειτουργεί αναδιανεμητικά υπέρ των ισχυροτέρων οικονομικά κοινωνικών στρωμάτων. Επομένως θεωρείται ότι οι λειτουργοί των Πανεπιστημίων στερούνται κοινωνικού ερείσματος όντας επιπλέον υψηλόμισθοι δημόσιοι υπάλληλοι. Με μια τέτοια προσέγγιση του ζητήματος ευρισκόμεθα αντιμέτωποι με τον εκσυγχρονισμό του λαϊκισμού και της δημαγωγίας. Διότι μια γνήσια εκσυγχρονιστική αντίληψη θα θεωρούσε ότι η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση έχει πρωταρχικό αναπτυξιακό ρόλο προς όφελος του συνόλου της κοινωνίας. Προς τούτο αρκεί να διέπεται από δημοκρατικές αρχές και να επιτρέπει την πρόσβαση σε όσους πιστοποιούν βασικές στοιχειώδεις γνώσεις. Το ελληνικό Πανεπιστήμιο έχει δημοκρατική συγκρότηση και δομή, κι επομένως η αντιμετώπισή του ως προνομιακού σε βάρος των αναγκών ευρύτερων λαϊκών στρωμάτων, μόνο στη σφαίρα της δημαγωγίας κατατάσσεται.

Ο δεύτερος λόγος που επιτρέπει τη στάση της κυβέρνησης είναι οι μεγάλες ανισομέρειες ανάμεσα στα μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού, και στην κατανομή των καθηγητών σε Τμήματα και γεωγραφικά. Ας αρχίσω από το τελευταίο και, βασιζόμενος σε

επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας, ως δώσω τα 10 πανεπιστημιακά Τμήματα με την καλύτερη σχέση διδασκόντων/διδασκομένων.

Τμήμα	Αναμενόμενος αριθμός καθηγητών	Εκτιμώμενος αριθμός φοιτητών	Αναλογία φοιτητών/ΔΕΠ
Ιατρική Αθηνών	735	1440	2,0
Ιατρική Θεσσαλονίκης	528	1290	2,4
Ιατρική Θεσσαλίας	107	300	2,8
Ιατρική Κρήτης	156	480	3,1
Οδοντιατρική Αθηνών	127	475	3,7
Ιατρική Ιωαννίνων	163	660	4,0
Οδοντιατρική Θεσσαλονίκης	101	450	4,5
Ιατρική Πατρών	156	720	4,6
Κτηνιατρική Θεσσαλονίκης	102	475	4,7
Ιατρική Θράκης	132	690	5,2

Το άθροισμα των μελών ΔΕΠ στα 10 αυτά Τμήματα είναι 2307 σε συνολικό αριθμό ΔΕΠ για όλα τα Τμήματα της χώρας σε όλα τα Πανεπιστήμια 9859. Δηλαδή σχεδόν το 25% των μελών ΔΕΠ της χώρας υπηρετούν σε Τμήματα Ιατρικής. Σύμφωνα με το Νόμο 2530/1997 που καθόριζε το μισθολόγιο και την υπηρεσιακή κατάσταση των μελών ΔΕΠ, ο κάθε καθηγητής υποχρεούται εβδομαδιαία σε 6 ώρες παραδόσεις, φροντιστήρια, κλινικές κλπ. Αυτό σημαίνει ότι στο Τμήμα Ιατρικής Αθηνών διδάσκονται εβδομαδιαία και σε εξαμηνιαία βάση περί τα 1100 διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα. Δε γνωρίζω την Ιατρική επιστήμη αλλά θα μπορούσα να υποθέσω ότι πρόκειται για παγκόσμια πρωτοπορία. Εκτός και εάν στις πανεπιστημιακές κλινικές αντί να προσλαμβάνονται ειδικευμένοι νοσοκομειακοί ιατροί, προσλαμβάνονται μέλη ΔΕΠ στα αντίστοιχα πανεπιστημιακά Τμήματα. Στο εσωτερικό εξάλλου των Ιατρικών Τμημάτων υπερτερούν κατά πολύ οι κλινικές ειδικότητες ως προς τις βασικές επιστημονικές ειδικότητες.

Η επόμενη ανισότητα προκύπτει από τις διατάξεις του ίδιου νόμου (2530/1997), ο οποίος επιτρέπει στους καθηγητές των Πανεπιστημίων, παρά το ότι είναι δημόσιοι λειτουργοί, να ασκούν ελευθέρια επάγγελμα. Άρα όσοι έχουν τη δυνατότητα και την έξη, συμπληρώνουν το χαμηλό μισθό τους μέσω της εξωπανεπιστημιακής άσκησης ελευθερίου επαγγέλματος για το οποίο δεν υπάρχει απολύτως κανένα όριο. Σε αυτά προστίθενται διάφοροι συμβουλευτικοί ρόλοι, επίσημοι, ημιεπίσημοι ή ανεπίσημοι, προς όφελος πολιτικών προσώπων, σχετιζόμενοι και με κομματικές στηρίξεις και εντάξεις.

Ας έλθουμε πλέον στο προκείμενο. Η αγανάκτηση των καθηγητών των Πανεπιστημίων είναι απόλυτα δικαιολογημένη λόγω του εμπαιγμού που υπέστησαν. Οι στοχεύσεις ωστόσο και οι μορφές των κινητοποιήσεων δεν μπορούν παρά να λμβάνουν υπόψη το όλο πλαίσιο. Κατά τη δική μου γνώμη προτεραιότητα αποτελούν, ιδιαίτερα για το Πανεπιστήμιο Κρήτης, τα ζητήματα των υποδομών, των εξοπλισμών και της τακτικής επιχορήγησης των Πανεπιστημίων, με αυτή τη σειρά λόγω συσσωρευμένων καθυστερήσεων. Στο θέμα των μισθών κύριο αίτημα θα ήταν η αλλαγή του μισθολογίου με την ενσωμάτωση όλων των επιδομάτων στο βασικό μισθό. Ακολούθως, σε συνάρτηση με μία αξιοπρεπή αύξηση που να αντισταθμίζει την απώλεια εισοδήματος των 6 τελευταίων ετών, θα έπρεπε να καταργηθεί η δυνατότητα άσκησης ελευθερίου επαγγέλματος και να επιτρέπεται μόνο η απασχόληση σε ερευνητικά ιδρύματα και πανεπιστημιακές κλινικές κατά περίπτωση. Αν θα έπρεπε να υπάρχουν επιδόματα, αυτά θα έπρεπε να είναι αντικειμενικά μετρήσιμα, όπως υπηρεσία σε περιφερειακό Πανεπιστήμιο, για να υπάρξουν κίνητρα αποκέντρωσης, ή αναγνωρισμένη διεθνώς απόδοση σε ερευνητικό έργο. Τέτοια κίνητρα θα λειτουργούσαν εκσυγχρονιστικά, παραγωγικά και αναπτυξιακά, εφόσον θα ήσαν αντικειμενικά.

Η κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη να αναγνωρίσει ότι ο εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης έχει κόστος και απαιτεί συγκρούσεις με κατεστημένα συμφέροντα. Οι συγκρούσεις έχουν οπωσδήποτε πολιτικό κόστος, αλλά η συντήρηση της αναποτελεσματικότητας έχει ακόμα μεγαλύτερο. Υπάρχει κόστος οικονομικό, αναγκαίο όμως, εάν θέλουμε να προσελκύσουμε τους καλύτερους που θα μείνουν και θα εργασθούν για το καλό της επιστήμης και του τόπου. Μέχρι τώρα η κυβέρνηση επιδεικνύει επικοινωνιακή πολιτική μαστέρια, που όμως καταγράφεται ως δημαγωγική και δυνητικά καταστροφική. Μπροστά σε μια πραγματικότητα που ίσως είναι άδηλα εκρηκτική μεγαλύτερη σύνεση και σεμνότητα από την πλευρά της κυβέρνησης θα μπορούσε να συμβάλει σε ένα ουσιαστικό διάλογο, χωρίς αναστατώσεις, και σε μια προοπτική λύσεων σε προβλήματα που δεν αντέχουν πια αναβολές.

Γιώργος Τζιρίτας
Πρόεδρος Τμήματος
Επιστήμης Υπολογιστών
Πανεπιστήμιο Κρήτης
e-mail: tziritas@csd.uoc.gr